

פועל בניין בנתיבות צילום: אליהו הרשקוביץ; למצולם אין קשר לכתבה

רק 10% מתאונות הבנייה מגיעות לכתבי אישום

לאחר שהזירה כבר "זוהמה" ושונתה. לכן, יכולתו לחקור באופן רציני את האירוע, מרגבלת ביותר.

אל מול 191 מקרי מוות של עובדי בניין ב-2010-2015, פתחה המשטרה רק כ-95 תיקי חקירה, שהובילו להגשתם של 11 כתבי אישום על גרימת מוות ברשלנות. 55% מהתיקים נגנזו, לרוב בנימוק של חוסר ראיות מספקות או חוסר עניין לציבור. הנתונים האלה מבישים לנוכח העובדה שמדובר בחיי אדם. אמנם בעת תאונה באתר בנייה המשטרה מוזעקת למקום מיד, אך גובי העדויות מטעמה לא הוכשרו כראוי לחקירת תאונות מסוג זה, וברוך כלל הם ימתינו להגעת אחד ממפקחי העבודה, שכאמור במקרים רבים מגיעים רק כשלב מאוחר יותר. כך נוצר מצב שבו גביית העדות מאבדת מעוצמתה.

במכתב שנשלח במאסר 2016 על ידי מנכ"ל משרד הכלכלה דאז, עמית לנג, למפק"ל המשטרה, רוני אלשיך, ותוכנו פרסם בעיתונות, מתח לנג ביקורת חריפה על אופן תפקודה של המשטרה בכל הקשור לטיפול בתאונות עבודה. במכתבו טען לנג כי "יש חוסר בהכרת ההוראות, חוסר בהירות וחוסר אחידות בפעולות של תחנות משטרה שונות וחוקרי משטרה. מצב זה פוגע באיכות החקירה המתבצעת". עוד נטען במכתבו של לנג כי משרד הכלכלה, הפרקליטות והמשטרה הגיעו להסדר שלפיו חקירת תאונות עבודה תהיה בסמכותה הכלעדית של המשטרה. המשטרה טענה אז מצדה כי מכתבו של לנג מעולם לא התקבל בלשכת המפק"ל, וכי

אף אחד מהגורמים הרלוונטיים עדיין לא לקח על עצמו את האחריות על התאונות, בעוד מספר הנפגעים ממשיך לגדול

בטיחות
עמיקם חרל"פ

באחרונה התבשרנו בתקשורת על חדשה מרעושה: הממשלה החליטה להקים יחידת חקירות לתאונות עבודה בתוך משטרת ישראל, שתתמקד בענף הבנייה. במקביל, המשיכו להתפרסם ידיעות על תאונות שהתרחשו באיטרי הבנייה. אחת מהן עסקה בפועל שנהרג כתוצאה מנפילה מבניין. מדובר בעובד ה-11 שנהרג השנה בנסיבות אלה.

היחידה מתוכננת לקום עוד השנה, ולפי הצהרות המשרד לביטחון פנים, היא תכיל לול בשלב הראשון תשעה תקנים לחוקרים, שיורחבו בהמשך ל-12 תקנים. לרשות היחידה אף יועמד תקציב משמעותי של 12 מיליון שקל. יוזמי המהלך מקווים כי הוא יאפשר למשטרה לקדם חקירות משמעותיות בתחום הבנייה, ולהגיש כתבי אישום נגד מפירי חוק – דבר שכמעט לא מתקיים כיום.

מקרי מוות ופציעות קשות באתרי בנייה אינם יוצאי דופן, כי אם מכת מדינה ממש. מדי יום אנו מתבשרים על תאונות עבודה קשה בתחום עבודות הבניין – פציעה של פועל, מוות, קריסה של מנוף, נפילה מגובה ועוד. אין מדובר בגזירת גורל, אלא בתוצר ישיר של מדיניות – היעדר אכיפה כמעט מוחלט של תנאי בטיחות באתרי הבנייה. כיום פועלים רק 19 מפקחי בנייה בישראל. הם אמורים לפקח על כ-14 אלף אתרים, כשלהשתתף עליהם רכב מעטים. התוצאה המצערת היא שמפקח העבודה מגיע לזירת התאונה לא פעם כשהיחידה הציבורית, ובחלק גדול מהמקרים – רק

ייעודיים לענף הבנייה; כי המדינה תקצה משאבים נאותים לשם כך; וכי יתקיים שיתוף פעולה מלא בין משרד הכלכלה והמשטרה – כל אלה מהווים קרן אור אמיתית. המהלך מעורר תקווה כי בעתיד יבוצע פיקוח הולם באתרי הבנייה, ותתקיים אכיפה הכוללת עונשי מאסר בפועל וקנסות משמעותיים על מפירי החוק. רק כך נבטיח כי המעבידים והקבלנים יקפידו לשמור על כללי בטיחות נאותים באתרים שבאחריותם.

עו"ד חרל"פ הוא מומחה לדיני נזיקין, ביטוח לאומי ורשלנות רפואית, ועומד בראש משרד עמיקם חרל"פ ושות'

מרבית מקרי התאונות בענף הבנייה מגיעים לטיפולו של משרד הכלכלה והתעשייה. המשרד, כך נטען, פותחת בחקירה רק כאשר עולה חשד לקיומה של עבירה פלילית. למעשה, עד היום ממשיך תפוח האדמה הלוהט הזה להתגלגל מיד ליד, בלי שאף אחד מהגורמים הרלוונטיים לוקח אחריות, ובעוד מספר הניפגעים ממשיך לגדול. גם בתקנות שהותקנו באחרונה, הכוללות קנסות על מפקחי עבודה וקבלנים, אין הרתעה ממשית, משום שאלה יכולים בקלות לגלגל את הסיכון לצרכן באמצעות תמחור גבוה יותר של המוצר הסופי. לכן, הכשורה כי משטרת ישראל תקבל על עצמה את המשימה החשובה של הכשרת חוקרים